

lerne har nu gjort Rede for denne Tankes Udførelse i mange forskellige Samfund og har ogsaa omtalt de Forsøg, der er gjort her i Landet, Forsøg, som er udformet efter mere eller mindre sunde Principper, men Forsøg, om hvilke det desværre maa siges, at nogen som helst Betydning for Produktionen som Helhed eller til Forbedring af Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere har de ikke faaet. Det har heller ikke været Tilfældet i Udlandet. Den ærede Ordfører har udførligt skildret de senere Aars Udvikling i Amerika, og denne interessante Redegørelse, som antagelig er adskillige Medlemmer af dette høje Ting bekendt i Forvejen, lover utvivlsomt godt for denne Tankes videre Udformning ad de specielle Veje, som man er slaaet ind paa i Amerika, for det amerikanske Samfunds Vedkommende, men dette er ogsaa betinget af hele den ganske særlige Udformning, som Arbejderbevægelsen har faaet i Amerika, betinget af den storindustrielle Form, der dér har udviklet sig, og som intet andet Land har set Mage til, og den lader sig ganske sikkert ikke reproducere i europæiske Samfund og aldeles ikke i det danske.

Hvis Vilkaaret for at naa frem ad Udbyttedelingens Vej skal være dette, at der skal gives Arbejderne en anden Indfyldelse paa Virksomhedernes Ledelse end den, der tilkommer dem som Medejere af Virksomheden under de samme Former, hvorunder andre Medejere kan udøve Indfyldelse paa Bedriftens Udformning, ja, saa tvivler jeg ikke paa, at man derigennem vil lægge paa afgørende Maade Sten i Vejen for Udformning af denne Tanke her i vort Samfund. Skal denne Tanke, som det fra socialdemokratisk Side hævdes, nødvendigvis, hvor den gennemføres, føre ud i Etableringen af Bedriftsraad i dette Ords videste Forstand, føler jeg mig overbevist om, at Konsekvensen deraf vil blive, at man giver hele den Bevægelse, som fra forskellige socialt interesserede Personers Side er rejst, og som man nu søger at støtte bl. a. gennem dette Lovforslag, Gift. Thi Forholdet er faktisk dette, at Parternes Interesse her i det danske Samfund, Arbejdsgivernes og Arbejdernes Interesse for denné Sag, er saa ringe, at den nærmest maa betegnes som Modstand. Stillingen overfor disse Tanker er i Dag ganske den samme som i den første Tid, da man overhovedet beskæftigede sig med dem. De socialdemokratiske Fagforbund har ingen som helst Interesse for Udjævningen af Modsætningsforholdet

mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, naar de bestaaende Produktionsvilkaar skal opretholdes. Kun for saa vidt Udbyttedelingstanken kan anvendes i Socialiseringens Tjeneste, interesserer den Socialdemokratiet. Kun den kollektive Udbyttedeling, som uden Hensyn til, om Arbejderne er knyttet til den ene eller til den anden Virksomhed, lidt efter lidt gør ham, det vil sige hans Klasse, til Medejere af Produktionsmidlerne som Samfundseje, kun den interesserer de socialdemokratiske Arbejderledere her og i andre Lande.

Den Udformning, som man søger at give Tanken i det her foreliggende Forslag, og som man har søgt at føre ud i Praksis indenfor forskellige Enkeltvirksomheder, har saa lidt Socialdemokratiets, saa lidt Fagforbundenes Interesse, at den tværtimod altid er blevet mødt med Mistænkeliggørelse og Modstand fra den Side. Man tør derfor ikke vente at møde Socialdemokratiet, Fagforbundene, som frivillig, god Medarbejder paa Vejen, som der her peges paa. Og Arbejdsgivernes Stilling? Ja, som Stand, som Klasse interesserer Sagen dem faktisk ikke. Interessen er her og dér rent sporadisk til Stede. Faa, som har været ude i disse Forsøg, har gjort gunstige Erfaringer, flere er blevet skuffet, og Grunden dertil er den simple, at Interessen blandt Arbejderne til syvende og sidst er svigtende. Arbejdsgiverne frygter for adskillige for dem efter deres Opfattelse mindre heldige Konsekvenser af Udførelsen af denne Tanke. For det første frygter man, at der bag Udbyttedelingen lurder Bedriftsraadet i dets efter Arbejdsgivernes, efter Kapitalens Opfattelse mest skadelige Form. Derfor tror jeg ogsaa, at de ærede Forslagsstillere har gjort Sagen, som de ønsker at tjene, og som ogsaa har min levende Interesse, en Bjørnetjeneste ved at medoptage under § 1 som en af de Opgaver, det dér foreslaaede Udvalg skal have at løse, Oprettelsen af Fællesudvalg af Repræsentanter for Administrationen og Arbejderne i større Virksomheder. Nu har jeg vel hørt, hvad jeg ogsaa nok havde tænkt mig var Meningen, at den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har redegjort for, at det ikke her er Bedriftsraad i tysk-russisk Forstand eller i dansk Borgbjergsk Forstand, om jeg saa maa sige, man i denne Forbindelse har tænkt paa, men at det er den engelske Udformning af denne Tanke, man har Opmærksomheden henvendt paa. Men vi ligger nu en Gang i Udformningen af hele vort Erhvervsliv tyske Forbilleder langt